

ZMAGO JERAJ

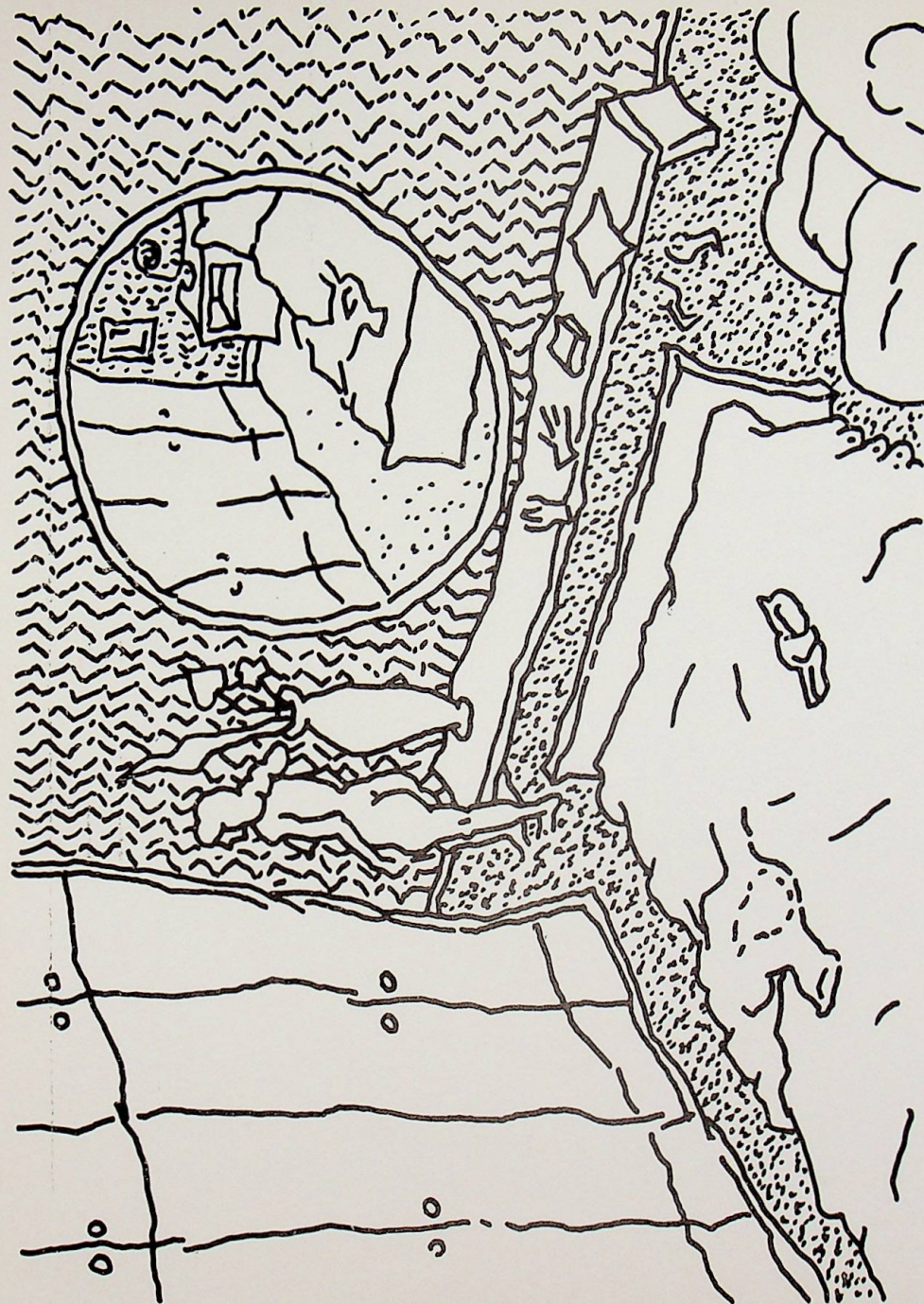
crteži tek tako

STUDIO GALERIJE •FORUM•

Ako nas neka slika raduje, razlozi radosti neće biti u prikazanoj stvarnosti, već u stvarnosti slike. Imaginativni svijet Jerajevih slika, još od vremena školovanja u Stupičinoj klasi, potvrđuje tu veliku istinu moderne umjetnosti. Pa čak i tada kada se naizgled radi o predstavi stvarnosti kakvu je znamo, ikonografski motivi koje prepoznajemo samo su epiderma čudesnog oblika, boja, umjetničkih tragova ruke, koja slijedi ritam duhovnog odnosa prema svijetu fizičke stvarnosti. Stvarnost koju serijom svojih crteža obuhvaća Jeraj, svakodnevna je do banalnosti. Ona zacijelo nije izmišljena, ali je procesom umjetničke elaboracije dosegla stupanj na kojemu se dešava ona fascinantna promjena fizike u metafiziku. Na toj razini ostvaruje se perceptivni i intelektualno-osjećajni odnos promatranog i promatrača, na toj razini također ostvaruju se preduvjeti razumijevanja Jerajeve umjetnosti.

Promotrimo časkom liniju Jerajeva crteža. Iako je ona u funkciji ocrtavanja graničnog obrisa što razdvaja tijelo od okolnog prostora, pretvorba koju treba zahvaliti ruci, čini od tog jednodimenzionalnog traga na bjelini papira zapis snažne ekspresivnosti. Linija nije proizvoljna. Njome se tvrdi da se hoće i može oblikovati sve što se zaželi. I sad obratimo pažnju na crtež koji svojim minimumom tehničkih datosti pribavlja maksimum izražajne punoće. Stvarnost polako nestaje, i u prvi plan izbija ekspresivnost doživljaja – stvarnost po sebi.

Ima međutim u cijelom Jerajevom umjetničkom opusu jedna zbunjujuća linija. To je komplementarnost hladne objektivnosti i snažne ekspresivnosti. Cinjenica da Jeraj prakticira fotografiju kao medij, da istovremeno uljem slika hladne imaginarne pejzaže, te konačno da crtežom bilježi svijet između stvarnog i nestvarnog, govori o jednoj kompleksnoj umjetničkoj ličnosti koja u pluralističkoj viziji suvremene umjetnosti nalazi punu slobodu izražajne simultanosti. Komplementarnost o kojoj je riječ ukazuje da je ovdje moguće govoriti o jednom umjetničkom modelu Kierkegaardovske filozofije, čiji egzistencijalizam nikada u krajnjoj liniji nije vodio u pesimizam. Kritička svijest o stvarnosti u ovakvoj umjetničkoj transpoziciji kakvu predlaže Jeraj znači samo jedno: angažman kojim se iskazuje poetika stvarnosti alternativna onoj koja jeste.

BIOGRAFIJA

ZMAGO JERAJ rođen je 1937. godine u Ljubljani. Studirao je na Akademiji za likovnu umjetnost u Ljubljani i Beogradu, gdje je diplomirao slikarstvo u klasi prof. Zore Petrović.

Postdiplomski studij završio je na ALU u Ljubljani u klasi prof. Gabrijela Stupice, nakon kojeg odlazi na usavršavanje u Veliku Britaniju i Sovjetski Savez.

Adresa: 62000 Maribor, Cankarjeva 4, tel. 25896

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1968. Galerija Omladinskog doma, Beograd
Koncertni atelje, Ljubljana
- 1970. Galerija Studentskog centra, Zagreb
- 1971. Mali izložbeni salon Rotovž, Maribor
Forum Stadtpark, Graz (sa Lojze Logarom)
- 1972. Likovni salon, Celje
Galerija Loža, Koper
Galerija u Prešernovoj kući, Kranj
- 1973. Umetnostna galerija, Maribor
Galerija Omladinskog doma, Beograd
- 1975. Mali izložbeni salon Rotovž, Maribor
Mala galerija, Ljubljana
- 1976. Mali izložbeni salon, Rotovž, Maribor
Galerija Labirint, Ljubljana
Likovni salon, Celje
Likovni salon, Ravne na Koroškem
- 1977. Mali salon Rotovž, Maribor
- 1978. Koncertni atelje, Ljubljana
Radnički dom, Zagorje ob Savi
Salon Ars, Radlje ob Dravi
- 1979. Savinov salon, Žalec
Galerija Meduza, Koper
Galerija Ars, Maribor
- 1980. Dom kulture, Banja Luka (sa Bogdanom Čobalom)
Studio Galerije Forum

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA
Preradovićeva 5/II

12. XII. — 31. XII. 1980.

Izdavač:

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA, PRERADOVIĆEVA 5

Za izdavača:

DUŠKO PAVLOVIĆ

Urednik kataloga:

VIŠNJA KNEZOVI

Grafičko oblikovanje:

FEDOR LIČINA

Tisak:

SVEUČILIŠNA NAKLADA LIBER, ZAGREB

Naklada:

400 komada

Izdanje: 1980.